

Język polski, klasa 7, rok szkolny 2019/2020

Przedmiotowy System Oceniania (PSO) z języka polskiego jest zgodny z podstawą programową oraz obowiązującym w szkole Wewnętrzny Systemem Oceniania (WSO) zawartym w Statucie.

I. Ogólne zasady oceniania uczniów:

1. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczyciela postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności oraz jego poziomu w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i realizowanych w szkole programów nauczania, opracowanych zgodnie z nią.

2. Nauczyciel:

- informuje ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych oraz o postępach w tym zakresie;
- udziela uczniowi pomocy w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju;
- motywuje ucznia do dalszych postępów w nauce;
- dostarcza rodzicom informacji o postępach, trudnościach w nauce oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia.

3. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców.

4. Szkoła udostępnia uczniowi i rodzicowi sprawdzone i ocenione pisemne prace ucznia w następującej formie:

- oryginały – na lekcjach (do wglądu ucznia) oraz podczas zebrań i konsultacji (do wglądu rodzica lub prawnego opiekuna),
- kopie – w formie papierowej lub elektronicznej na prośbę ucznia lub rodzica.

Kopie prac pisemnych uczniów zarówno w formie papierowej jak i elektronicznej nie mogą być udostępniane osobom trzecim.

5. Uczniowie otrzymują prace pisemne do wglądu i poprawy w czasie zajęć dydaktycznych.

6. Na wniosek ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) nauczyciel uzasadnia ustaloną ocenę pisemnie lub ustnie.

II. Sposoby oceniania wiedzy i umiejętności uczniów:

1. Ocenie podlegają (waga oceny częściowej):

- 1) prace pisemne – sprawdziany, dyktanda, wypracowania klasowe (waga 5),
- 2) kartkówki, testy z lektury (waga 3 lub 4),
- 3) zadania domowe (waga 3)
- 4) projekt, zadania dodatkowe (waga 3),
- 5) odpowiedź ustna (waga 3)
- 6) ocena za zeszyt (waga 3)
- 7) praca na lekcji: ćwiczenia praktyczne, praca w grupach, aktywność (waga 2),
- 8) konkursy:
 - udział w konkursach (waga 1, ocena częściowa – bardzo dobry),
 - osiągnięcie sukcesu w konkursie (waga 3 – 5, ocena częściowa – celujący)

Uczeń może być nagradzany za pracę na lekcji plusami lub minusami. Plus może otrzymać za aktywną postawę na zajęciach i przygotowanie do zajęć. Minus uczeń może uzyskać za brak zaangażowania na lekcji.

Każdy nauczyciel może indywidualnie dostosować wagę ocen ze względu na specyfikę przedmiotu, jakim jest język polski.

Przy ocenianiu prac pisemnych stosuje się następujący sposób zamiany punktów na oceny:

- 100% - celujący;
- co najmniej 90% - bardzo dobry;
- co najmniej 75 % - dobry;
- co najmniej 50% - dostateczny;
- co najmniej 30% - dopuszczający;
- poniżej 30% - niedostateczny.

III. Kryteria wystawiania oceny po I półroczu i na koniec roku szkolnego.

Ocena półroczna i roczna jest wystawiana na podstawie średniej ważonej ocen cząstkowych wg poniższej skali. Zasady poprawy oceny ustala nauczyciel.

<i>Średnia ważona ocen cząstkowych</i>	<i>Ocena półroczna lub roczna</i>
0 – 1,69	niedostateczny
1,70 – 2,49	dopuszczający
2,50 – 2,69	dopuszczający z możliwością poprawy oceny na dostateczny
2,70 – 3,49	dostateczny
3,50 – 3,69	dostateczny z możliwością poprawy oceny na dobry
3,70 – 4,49	dobry
4,50 – 4,69	dobry z możliwością poprawy oceny na bardzo dobry
co najmniej 4,70	bardzo dobry
Celujący: a) co najmniej 5,50; b) co najmniej 5,30 i uzyskanie znaczących osiągnięć w konkursach zewnętrznych lub zawodach sportowych reprezentując szkołę; c) co najmniej 4,70 i uzyskanie tytułu laureata lub finalisty w Wojewódzkim Konkursie Przedmiotowym;	

IV. Zasady uzupełniania braków i poprawiania ocen:

1. W przypadku nieobecności ucznia podczas sprawdzianu lub kartkówki uczeń może napisać pracę na zajęciach lub w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
2. W ciągu półroczna uczeń ma prawo poprawić każdą ocenę niedostateczną i dopuszczającą z prac pisemnych. Decyzję o poprawie ocen dostatecznych podejmuje nauczyciel.
3. Oceny z prac pisemnych poprawiane są na sprawdzianach/kartkówkach poprawkowych w terminie wyznaczonym przez nauczyciela w ciągu dwóch tygodni.
4. Ocenę niedostateczną z pracy domowej uczeń może poprawić wykonując tę pracę ponownie i przedstawiając nauczycielowi na kolejnej lekcji.
5. Ocena poprawiona otrzymuje wagę o 2 niższą niż waga wyjściowa.
6. Po zgłoszeniu braku zadania uczeń jest zobowiązany do jego uzupełnienia na kolejną lekcję. Niewykonanie zaległego zadania domowego jest traktowane jak kolejny brak zadania.

V. Wymagania na poszczególne oceny w klasie 7.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie wykonać, nawet z pomocą nauczyciela, zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak aktywności w dążeniu do zdobycia wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu. Nie prowadzi zeszytu przedmiotowego, jest notorycznie nieprzygotowany do lekcji.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- klasyfikuje czytany utwór jako należący do *epiki, liryki* lub *dramatu*,
- zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi,
- wie, że istnieją gatunki literackie (w tym: *pamiętnik, komedia, fraszka, tren, ballada, epepeja*), odróżnia je od rodzajów literackich,
- wie, że język utworu literackiego cechuje się obecnością różnych środków stylistycznych,
- zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i uniwersalnymi wartościami,
- wiąże czytany utwór ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem,
- wymienia elementy warstwy przedstawieniowej dzieła sztuki,
- wyszukuje w tekście wskazane informacje, stara się porządkować zgromadzony materiał,
- czyta fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych,
- rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako artykuł prasowy,
- zauważa we wskazanych przez nauczyciela tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych
- komunikuje się z innymi w sposób werbalny i niewerbalny,
- zauważa różnice między wymową a pisownią wyrazów,
- poprawnie akcentuje wyrazy ze stałym akcentem,
- rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne, rodzinę wyrazów, tworzy wyrazy pochodne według wzoru,
- rozróżnia odmienne i nieodmienne części mowy, w tym imiesłowy,
- tworzy według wzoru imiesłowowy równoważnik zdania,
- zna podstawowe skróty i skrótowce, używa ich w wypowiedzi,
- stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi,
- stosuje podstawowe zasady etykiety językowej,
- nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym
- krótko wypowiada się ustnie na podany temat,
- stara się używać prostych środków retorycznych,
- z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi,
- pisze według podanego wzoru, z pomocą nauczyciela, poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad
- stosuje akapity,
- formułuje prostą tezę,
- wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić,
- przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia,
- stara się podać przykłady ilustrujące argumenty,
- z pomocą nauczyciela podejmuje próby wnioskowania,
- rozpoznaje w tekstach reklamowych niektóre środki perswazji i manipulacji,
- zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi,
- podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza),

- formułuje pytania dotyczące warstwy przedstawieniowej utworu, głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy
- korzysta, z poszanowaniem praw autorskich, z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela,
- rozwija nawyk systematycznego uczenia się,
- uczestniczy w pracy grupowej, współpracuje z innymi w realizacji projektów edukacyjnych,
- uczestniczy w programowych wyjściach o charakterze kulturalnym
- czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i zna ich treść

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w czytanych utworach,
 - stara się posługiwać terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi,
 - stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków,
 - wyszukuje w tekście literackim użytych środków językowych, stara się je nazwać,
 - wskazuje związek problematyki utworów literackich z życiem, opisuje wartości, do których odwołuje się utwór,
 - zapoznaje się ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem utworu, stara się powiązać utwór ze swoją wiedzą na temat historii i kultury,
 - komentuje warstwę przedstawieniową dzieła sztuki, zwraca uwagę na wartość estetyczną tekstów kultury,
 - wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu,
 - klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy,
 - rozpoznaje gatunki dziennikarskie (w tym: *wywiad* i *artykuł*),
- znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych
- świadomie używa języka jako narzędzia komunikowania się,
 - poprawnie zapisuje wyrazy, w których występują różnice między wymową a pisownią,
 - poprawnie akcentuje większość wyrazów,
 - dzieli proste wyrazy na podstawie słowotwórczą i formant, rozpoznaje wyrazy pokrewne,
 - rozpoznaje rodzaje imiesłowów,
 - tworzy imiesłowowy równoważnik zdania,
 - podaje znaczenie powszechnie używanych skrótów i skrótowców, poprawnie ich używa,
 - zauważa zróżnicowanie stylistyczne wypowiedzi, dostosowuje styl do formy wypowiedzi,
 - stosuje zasady etykiety językowej,
 - pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej
 - wypowiada się ustnie, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych,
 - gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi,
 - pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, starając się zachować wyznaczniki gatunku,
 - stosuje akapity zaznaczające trójdziałną budowę pracy,
 - formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza,
 - wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając prostej argumentacji,

- przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów,
- podaje przykłady ilustrujące argumenty,
- formułuje proste wnioski,
- rozpoznaje w tekstach reklamowych podstawowe środki perswazji i manipulacji,
- zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi,
- podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje),
- formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu,
- głośno, płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej
- korzysta, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji,
- uczy się systematycznie,
- uczestniczy w projektach edukacyjnych,
- podejmuje próby prezentowania przygotowanego materiału,
- rozwija umiejętność krytycznego myślenia, wyraża swoje zdanie,
- uczestniczy w wybranych wydarzeniach kulturalnych w swoim regionie
- czyta większość wymaganych lektur w całości i zna ich treść

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- określa cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach,
- posługuje się terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych,
- wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki,
- rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe (w tym: *eufemizm, porównanie homeryckie, inwokację, symbol, alegorię*), próbuje określić ich funkcję, zauważa wartości estetyczne poznawanych utworów,
- określa problematykę egzystencjalną tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór,
- odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze,
- rozpoznaje znaczenia naddane dzieła sztuki,
- wskazuje elementy symboliczne, rozpoznaje wartość estetyczną tekstów kultury,
- wydobywa i porządkuje istotne informacje w zależności od ich funkcji w przekazie,
- wyszukuje i porządkuje cytaty,
- wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa,
- zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich (*wywiad, artykuł*), znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych
- rozumie znaczenie języka w procesie komunikacji,
- poprawnie stosuje różne sposoby zapisywania głosek,
- rozpoznaje podstawowe rodzaje zjawisk fonetycznych,
- poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy,
- rozpoznaje i używa różne rodzaje formantów, poprawnie analizuje budowę słowotwórczą wyrazu,
- rozumie zasady tworzenia imiesłowów,
- przekształca imiesłowowy równoważnik zdania na zdanie złożone i odwrotnie,
- używa poprawnych form skrótów i skrótowców,
- rozpoznaje różne style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi,

- świadomie stosuje w wypowiedziach zasady etykiety językowej,
- pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy
- wypowiada się ustnie, porządkując treść swojej wypowiedzi, wykorzystuje środki retoryczne,
- gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy poprawnie plan wypowiedzi,
- pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując odpowiednią dla danej formy kompozycję,
- stosuje akapity jako spójne całości myślowe,
- formułuje tezę i hipotezę,
- wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając właściwych argumentów,
- przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego,
- podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty,
- formułuje wnioski wynikające z argumentacji,
- rozpoznaje w tekstach reklamowych użyte środki perswazji i manipulacji,
- zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi,
- dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje),
- formułuje pytania związane z przenośnymi znaczeniami utworu,
- głośno czyta i recytuje teksty, dobierając odpowiednie tempo i intonację
- korzysta z samodzielnie wybranych źródeł informacji, szanując cudzą własność intelektualną,
- rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania,
- stara się myśleć krytycznie, wyraża opinie,
- aktywnie realizuje projekty, prezentuje efekty pracy indywidualnej lub grupowej,
- uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu
- czyta wszystkie wymagane lektury w całości, zna ich treść i problematykę

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, omawia cechy utworów synkretycznych,
- poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych,
- poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy gatunkowe czytanych utworów,
- wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych oraz określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich,
- poddaje refleksji problematykę egzystencjalną w poznawanych tekstach, hierarchizuje wartości, do których odwołuje się utwór,
- interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze,
- wyjaśnia rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu, interpretuje dzieło sztuki, określa wartości estetyczne tekstów kultury,
- twórczo wykorzystuje informacje z tekstu we własnej pracy,
- funkcjonalnie włącza cytaty do wypowiedzi,
- określa funkcje literatury pięknej, literatury popularnonaukowej i publicystyki,
- samodzielnie określa cechy gatunków dziennikarskich (*wywiad, artykuł*),

- analizuje zauważone w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, opisuje sposób nawiązania do nich rozumie, na czym polega twórczy i sprawczy charakter działań językowych,
- rozumie zjawiska fonetyczne związane z różnicami między wymową a pisownią wyrazów,
- poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, stosuje w wypowiedzi odpowiednią intonację zdaniową,
- odróżnia rdzeń od podstawy słowotwórczej, tworzy rozbudowane rodziny wyrazów i analizuje strukturę wyrazów pochodnych,
- wyjaśnia zasady tworzenia i odmiany imiesłówów,
- poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje,
- określa funkcję skrótów i skrótowców, poprawnie ich używa,
- poprawnie używa różne style wypowiedzi i je rozpoznaje,
- wyjaśnia zasady etykiety językowej,
- pisze poprawnie, zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne oraz dokonuje ich autokorekty
- tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi,
- funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę,
- samodzielnie selekcjonuje i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy szczegółowy plan wypowiedzi,
- samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej,
- stosuje rytm akapitowy,
- samodzielnie formułuje tezę i hipotezę,
- swobodnie wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów,
- podaje celne i różnorodne przykłady ilustrujące argumenty,
- podsumowuje rozważania, samodzielnie formułuje wnioski,
- rozpoznaje w tekstach reklamowych środki perswazji i manipulacji, wskazuje ich funkcję,
- zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi,
- samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje),
- formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu,
- interpretuje głośowo utwór
- pogłębia swoją wiedzę przedmiotową, korzystając rzetelnie, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji,
- rozwija nawyk krytycznego myślenia i formułowania opinii,
- bierze udział w konkursach, wykładach, pracach kół przedmiotowych itp.
- aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu
- czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie, porównuje utwory,
- wykorzystuje wiedzę na temat rodzajów i gatunków literackich do pełniejszego odczytania utworów,
- w wypowiedziach posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów literackich,
- objaśnia funkcję różnego rodzaju środków stylistycznych użytych w tekście, funkcjonalnie stosuje środki stylistyczne w swojej wypowiedzi,

- poddaje ocenie utwory ze względu na ich wartość estetyczną,
- odczytuje problematykę egzystencjalną i aksjologiczną poznawanych tekstów,
- twórczo poszerza interpretację utworu o potrzebne konteksty, sprawnie posługuje się terminologią dotyczącą innych dziedzin kultury,
- porównuje teksty należące do różnych dziedzin kultury,
- samodzielnie analizuje i interpretuje różne teksty kultury poddaje ocenie ich wartość estetyczną,
- twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje zgromadzone informacje we własnej pracy,
- biegle wskazuje w tekstach cechy *wywiadu, artykułu,*
- samodzielnie wskazuje we współczesnej kulturze popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat języka w komunikowaniu się,
- formułuje wypowiedzi poprawne, bogate językowo, precyzyjne, zachowujące obowiązujące normy
- świadomie i celowo stosuje w wypowiedziach różne typy zdań i rodzaje wypowiedzeń,
- dokonuje analizy słowotwórczej wyrazów, wykorzystuje wiedzę o budowie wyrazów do wzbogacania własnych wypowiedzi,
- wykorzystuje funkcjonalnie umiejętność tworzenia imiesłówów oraz wiedzę na temat skrótów i skrótowców w celu uzyskania precyzji wypowiedzi i wzbogacenia stylistycznego własnych tekstów,
- bogaci swoje słownictwo,
- wypowiada się swobodnie i kulturalnie w różnych sytuacjach,
- zapisuje poprawnie swoje wypowiedzi, dokonuje ich autokorekty wypowiada się, realizując zamierzony cel,
- wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych funkcjonalnie i twórczo środki retoryczne i stylistyczne,
- samodzielnie planuje pracę, notuje w sposób twórczy, gromadzi potrzebny materiał, korzystając z różnych źródeł,
- pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując funkcjonalnie różnorodne środki językowe,
- twórczo i funkcjonalnie stosuje rytm akapitowy,
- samodzielnie formułuje tezę i hipotezę,
- wyraża własne zdanie i uzasadnia je w sposób trafny,
- podaje trafne przykłady i omawia je w sposób pogłębiony,
- samodzielnie formułuje wnioski,
- rozpoznaje w przekazach medialnych mechanizmy perswazji i manipulacji,
- twórczo przekształca cudzy tekst w celu osiągnięcia określonego efektu,
- formułuje trafne, ciekawe pytania dotyczące warstwy znaczeń naddanych w utworze,
- recytuje utwór, prezentując własną interpretację tekstu z wykorzystaniem różnorodnych środków wyrazu
- samodzielnie i aktywnie poszerza swoją wiedzę oraz pogłębia zainteresowania humanistyczne, korzystając z różnych form i źródeł,
- ma własne zdanie i prezentuje je w dyskusji,
- z zaangażowaniem włącza się w realizację projektów edukacyjnych,
- aktywnie, z sukcesami bierze udział w konkursach, wykładach, pracach kół przedmiotowych itp.,
- występuje w roli lidera grupy,

- aktywnie i świadomie uczestniczy w życiu kulturalnym regionu
- chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych